

CURS ACADÈMIC: 2007-2008

LLICENCIATURA: Història

CURS: 2007-2008

Codi: 28878

Assignatura: Recursos Instrumentals per a la Recerca Històrica I

Tipus d'assignatura: Teòrica i pràctica

Nº de crèdits:6

Professorat: Carme Ruestes. Docència en català.

Quatrimestre: 1er

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Aquesta assignatura es proposa essencialment que l'alumne:

- 1) Es familiaritzi amb la tipologia i característiques tècniques de la ceràmica romana, en tant que recurs bàsic per a la datació de jaciments d'aquest període.
- 2) Conegui i apliqui la metodologia essencial per desenvolupar un treball de recerca bibliogràfica (ex. estratègies de recerca bibliogràfica, estructura, aspectes formals, etc).

TEMARI:

1. Conceptes introductoris

- El concepte d'arqueologia i la seva evolució al llarg de la història.
- Els jaciments arqueològics: processos de formació i conservació.

2. La ceràmica a l'arqueologia.

- La ceràmica com a font d'informació arqueològica.
- El primer tractament del material ceràmic al laboratori.

- Identificació de les peces
- Estudi de les peces
 - L'inventari de material
 - Les fitxes de material : estudi de les peces significatives.
- Conceptes essencials per a l'elaboració d'inventaris i fitxes de material ceràmic.
- Introducció a alguns dels principals tipus de ceràmica romana:
 - Ceràmica campaniana
 - Terra Sigil.lata
 - T.S. Itàlica
 - T.S. Sud-gàl.lica
 - T.S. Hispànica
 - T.S. Africana
 - Ceràmica Comuna
 - Àmfores
- La funció dels recipients de ceràmica romana.
- Tècnica de fabricació de la ceràmica:
 - La matèria primera
 - El modelat
 - L'assecat
 - L'acabat o revestiment
 - La decoració
 - La cuita
- Dibuix pràctic de material ceràmic

4. El treball de recerca bibliogràfica.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

LA CERÀMICA A L'ARQUEOLOGIA:

BELTRÁN, M. *Guía de la cerámica romana*. Libros Pórtico. Zaragoza, 1990.

CUOMO DI CAPRIO, N. *La ceramica in archeologia. Antiche tecniche di lavorazione e moderni metodi d'indagine*. "L'Erma" di Bretschneider. Roma, 1985.

EL TREBALL DE RECERCA BIBLIOGRÀFICA:

AA.VV. *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índex*. Gabinet de la llengua catalana. Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, 1995.

RIGÓ, A.; GENESCÀ, C. *Tesis i treballs. Aspectes formals*. Eumo Editorial. Barcelona, 2000.

COMPLEMENTÀRIA:

MANUALS GENERALS:

Greene, K. (2002): *Archaeology: an introduction*. 1ª ed 1983. London and New York: Routledge.

Renfrew, C. ; Bahn, P. (2000): *Arqueología. Teorías, Métodos y práctica*. 1ª ed. 1993. Madrid: Akal.

LA CERÀMICA A L'ARQUEOLOGIA:

General:

MARCET, R.; LLONGUERAS, M. *Assaig d'una terminologia de la ceràmica antiga en català*. Quaderns de treball, 5. Institut de prehistòria i arqueologia de la Diputació de Barcelona – Departament de prehistòria i arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

ORTON, C.; TYERS, P.; VINCE, A. *La cerámica en arqueología*. Crítica. Barcelona, 1997.

Tipologies generals:

AA.VV. *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Atlante delle forme ceramiche 1: ceramica fine romana nel bacino Mediterraneo: medio e tardo impero*. Ist. Enciclopedia Italiana. Roma, 1981.

AA.VV. *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Atlante delle forme ceramiche 2: ceramica fine romana nel bacino Mediterraneo: tardo ellenismo e primo impero*. Ist. Enciclopedia Italiana. Roma, 1985.

PY, M (dir). *Dictionnaire des Céramiques Antiques (VIIème s. av. n.è. – VII s. de n.è.) en Méditerranée nord-occidentale (Provence, Languedoc, Ampurdan)*. Lattara, 6. Edition de l'Association pour la Recherche Archéologique en Languedoc Oriental. Lattes, 1993.

Dibuix:

ALVAREZ, R.; MOLIST, N. *El dibuix del material arqueològic*. Societat Catalana d'Arqueologia. Centre de Documentació. Dossier VIII. Barcelona, 1988.

Tecnologia ceràmica:

HOLD, P. *Técnica de la cerámica*. Omega. Barcelona, 1982.

OWEN, S.R. *Pottery technology. Principles and reconstruction*. Manuals on archeology, 4. Taraxacum. Washington, 1988.

EL TREBALL DE RECERCA BIBLIOGRÀFICA:

ECO, U. *Como se hace una tesis doctoral*. 1ª ed. 1977. Gedisa. Barcelona, 1992.

METODOLOGIA DOCENT:

I. TEORIA

Les classes tindran un tarannà essencialment pràctic. Les sessions dedicades a ceràmica inclouran identificació, anàlisi i dibuix de fragments de material romà.

PRÀCTIQUES:

Participació voluntària en prospeccions arqueològiques on l'alumne podrà tenir contacte amb material ceràmic d'època romana.

SISTEMA D'AVUACIÓ:

- Exàmen de contingut teòric i pràctic
- Treball de recerca bibliogràfica